

כיצד לומדים היסטוריה ?

הכינה וערכה: שירה בן שחר

התקופות השונות בעולם ובארץ ישראל

התקופה הכלקוליתית	5000-3300 לערך, לפני הספירה.
תקופת הברונזה הקדומה.	3300-2200 לערך, לפני הספירה.
תקופת הברונזה התיכונה	2200-1550 לפני הספירה.
הברונזה המאוחרת.	1550-1200 לפני הספירה.
תקופת הברזל א' - תקופת ההתנחלות.	1200-1000 לערך, לפני הספירה.
תקופת הברזל ב'.	1000-586 לערך, לפני הספירה.
חורבן בית ראשון	586 לפני הספירה.
התקופה הפרסית.	538-332 לפני הספירה.
התקופה ההלניסטית.	332-63 לפני הספירה.
תקופת החשמונאים.	167-63 לפני הספירה.
ראשית השלטון הרומי עד סוף תקופת הבית בשני.	63 לפה"ס-70 לספירה
הולדת ישו	0
המשך התקופה הרומית, בין חורבן הבית למרד בר כוסבא.	70-135 לספירה
המשך התקופה הרומית ממרד בר כוסבא עד ראשית התקופה הביזאנטית.	135-324

ימי בית
שני

תקופת
המשנה

העת
העתיקה

התקופות השונות

200 לערך	חתימת המשנה.
224-284	תקופת האנרכיה.
324-640	השלטון הביזנטי.
400 לערך	חתימת התלמוד הירושלמי.
500 לערך	חתימת התלמוד הבבלי.
634-1099	תקופת הכיבוש המוסלמי.
1099-1260 (נפילת עכו-1291)	התקופה הצלבנית.
1260-1516	התקופה הממלוכית.
1516-1917	התקופה העות'מאנית.
1917-1948	הכיבוש הבריטי ותקופת המנדט
-1948	מדינת ישראל

תקופת
התלמוד

העת העתיקה
(476 - נפילת רומא)

ימי הביניים
(1492 - רנסנס;
גילוי אמריקה;
גירוש ספרד)

העת החדשה

מאפייני התקופות

זמן	העת העתיקה	ימי הביניים	העת החדשה
	המאה החמישית לפני הספירה עד נפילת האימפריה הרומית (נפילת רומא — 476)	המאה ה-5 - המאה ה-15	המאה ה-16 - ימינו
דת	עבודה זרה ויהדות.	יהדות, נצרות, איסלאם	בנוסף ל-3 הדתות שהזכרנו מתפתחת החילוניות.
צורת חיים	האנושות מחולקת לקבוצות החיות בשבטים ביבשות שונות, ואין קשר ביניהם.	נדידת העמים (מלחמות בין שבטים נודדים). מסעות הצלב. פיאודליזם (חלוקה למעמדות ע"פ מסחר בקרקעות).	מהפכים במדע ובטכנולוגיה (קשרים בין כל העולם) תנועת ההשכלה (העצמת האמונה בכוחו של האדם כפרט). התפתחות הדמוקרטיה. לאומיות (חיים כעם) פמיניזם.

מקורות ללימוד היסטוריה

- מקור היסטורי ראשוני – כלל החומר ההיסטורי שנוצר ע"י בני אנוש בתקופה הנדונה וממנו, אנו שואבים את הידע ההיסטורי.
- מקור היסטורי משני – כלל החומר ההיסטורי שעובד בכתב ע"י אנשים שונים כמו ההיסטוריונים, לאחר התקופה.

אילו מקורות הם מקורות ראשוניים ואלו מקורות משניים?

● מסמכי שלטון	● אנציקלופדיה
● מכתבים	● תמונות
● יומנים	● יצירת אמנות
● עיתונים	● שרידי מבנים
● ספרי היסטוריה	● כתובות חקוקות
● מטבעות	● מפה

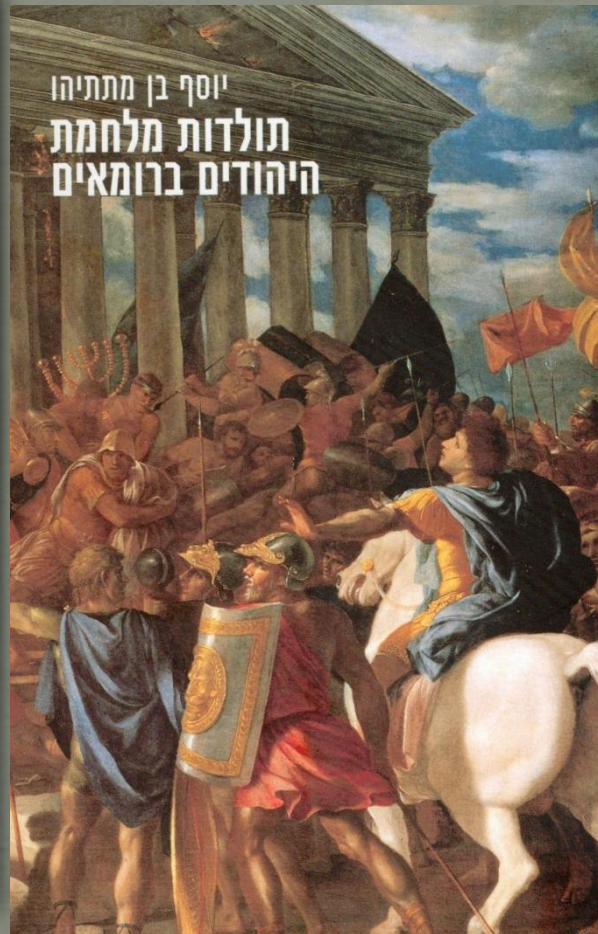
יוספוס פלאביוס

יוסף בן מתתיהו נתמנה למפקד הגליל במרד הגדול נגד הרומאים. במהלך הלחימה מול יודפת נפל בשבי, ושחרר על-ידי אספסיאנוס פלאביוס. לכן שמו שונה ליוספוס פלאביוס.

יוספוס היה עד למהלך המרד ולאחר דיכוי המרד, ישב ברומא ותחת הקיסר טיטוס כתב בספריו: "תולדות מלחמת היהודים ברומאים, קדמוניות היהודים" את ההיסטוריה של היהודים מהחשמונאים ועד לאחר המרד.

יוסף פלוביוס

מלחמת היהודים ברומאים, 66-70 לסה"נ

ציון התאריך על השקלים

שנה ראשונה: מרחשוון 66 – אדר 67 לסה"נ

שנה שניה: ניסן 67 – אדר 68 לסה"נ -

שנה שלישית: ניסן 68 – אדר 69 לסה"נ -

שנה רביעית: ניסן 69 – אדר 70 לסה"נ -

שנה חמישית: ניסן 70 – אב 70 לסה"נ-

שקל משנת תשמ"א (1981)

יהוד

שקל משנת תשמ"א (1981)

“יודיאה קפטה = יהודה השבויה”

הבית השרוף ברובע היהודי – "בית קתרוס"

הבית השרוף ברובע היהודי – "בית קתרוס"

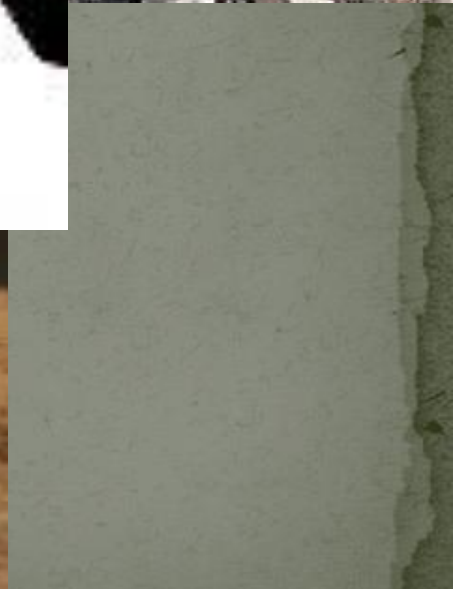
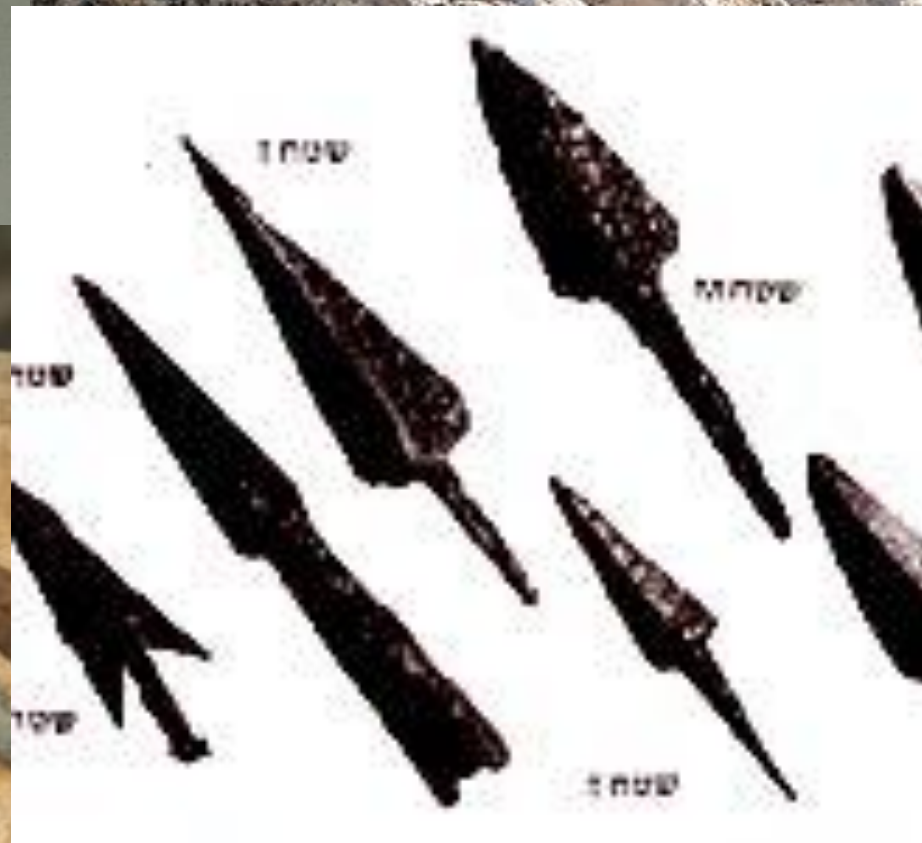
הבית השרוף ברובע היהודי – "בית קתרוס"

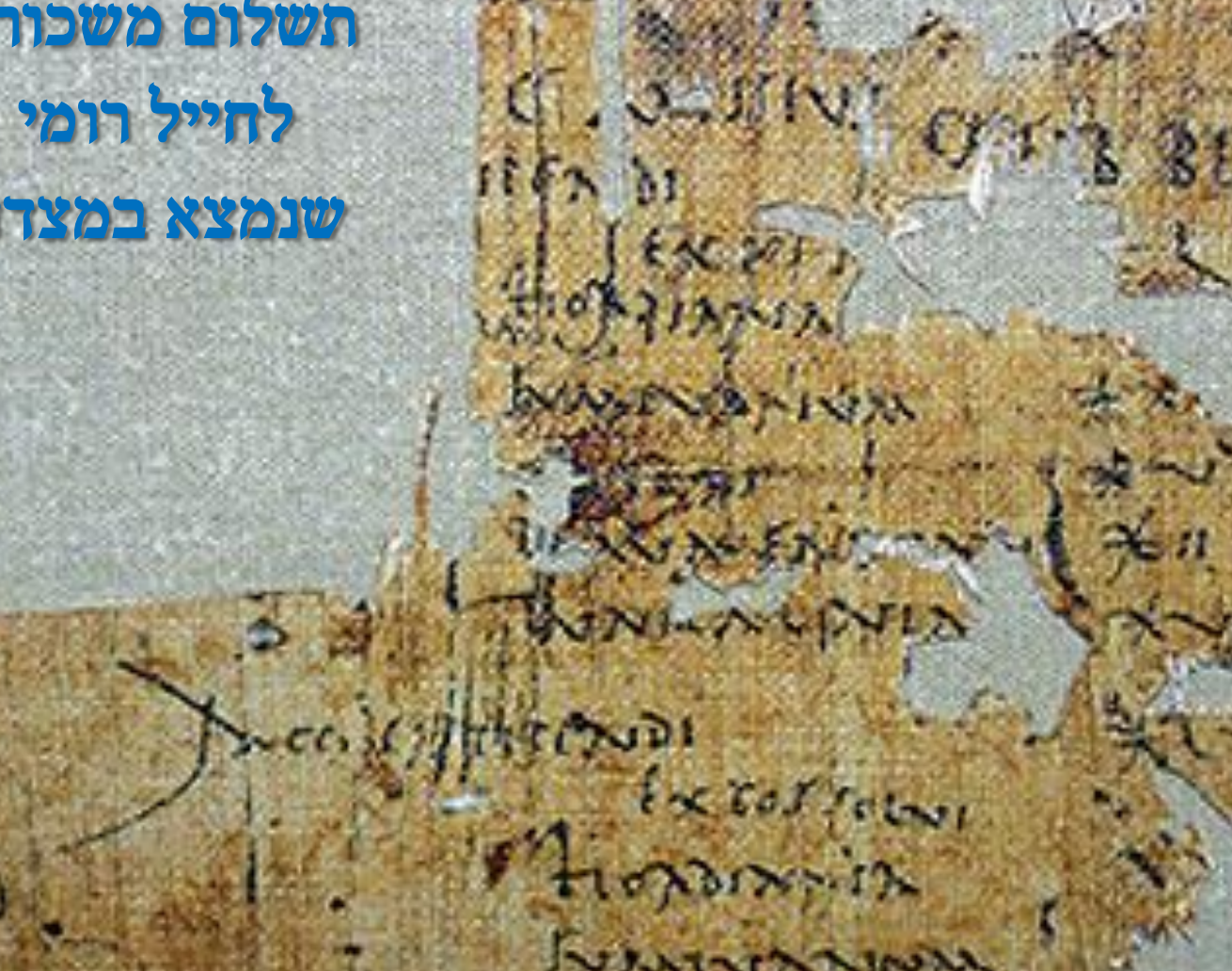
הבית השרוף ברובע היהודי – "בית קתרוס"

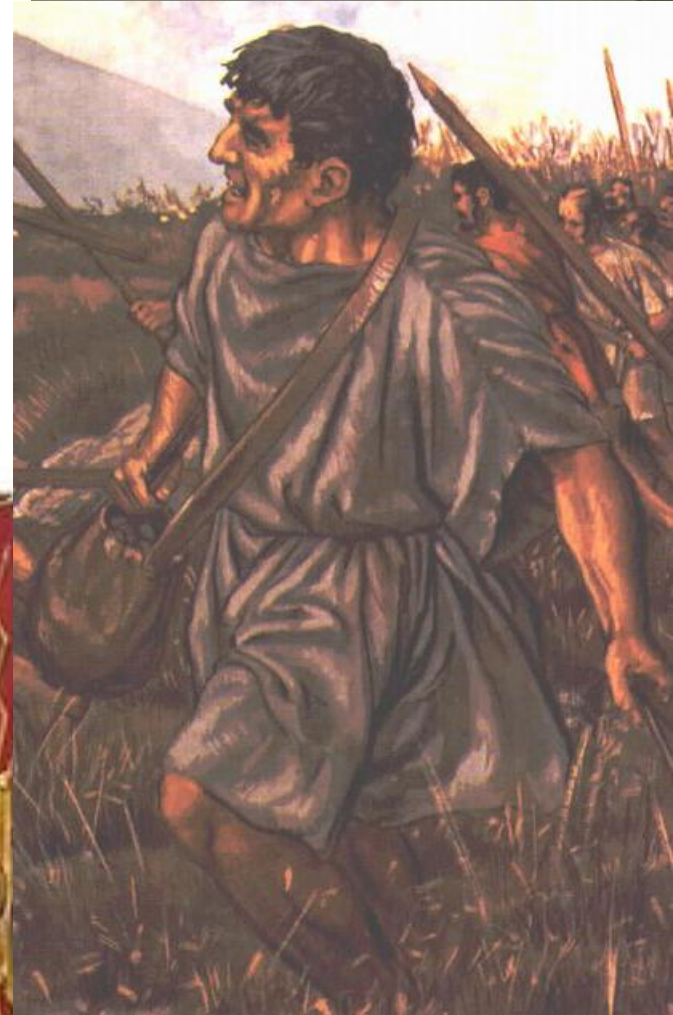

[illegible]

תשלום משכורת
לחייל רומי
שנמצא במצדה

שער הניצחון של טיטוס

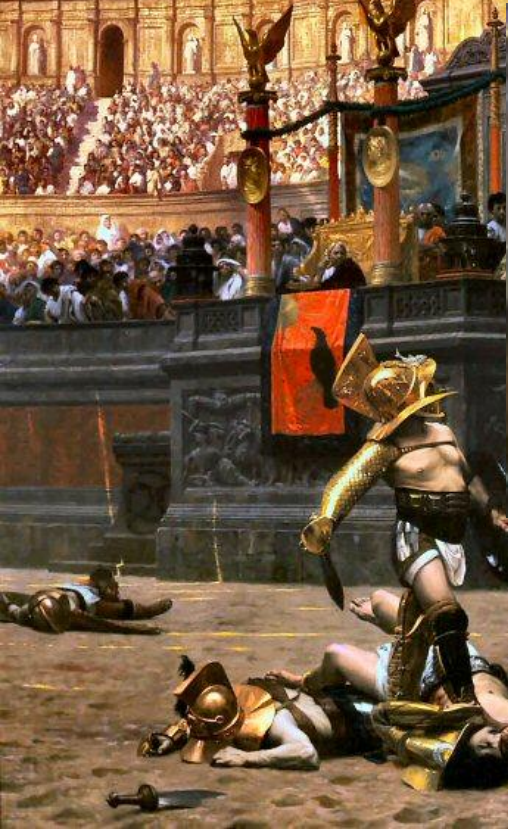

חז"ל התווכחו לגבי השאלה האם מותר ללכת לאמפיטיאטרונים לצפות במשחקים הללו (מה שמצביע על כך שהיהודים אכן הלכו לשם).

תוספתא עבודה זרה, ב, ה-ז:

העולה לתרטיאות של גוים אם היה ציירו מפני צורך מדינה הרי זה מותר; אם מתחשב הוא הרי זה אסור; היושב באיסטרטון הרי זה שופך דמים; ר' נתן מתיר משום שני דברים: מפני שצווח ומציל נפשות ומעיד על האשה שתנשא; הולכין [90] לאיצטריונין מפני שצווח ומציל נפשות ולכרקוס מפני ישוב מדינה ואם מתחשב הוא הרי זה אסור.

כלומר, רבי נתן מתיר ללכת בתנאי ש:

1. ההולך יוכל להשפיע אם יהודי ימות או יחיה.

2. בנוכחותו יוכל להעיד בפני בית הדין כי אכן ראה שאותו יהודי מת, ובכך יוכלו להתיר את אשתו העגונה (אשה נשואה אשר לא בטוח מה היה גורל בעלה, ולכן לא יכולה להינשא לאחר).

בשבעה בן כנסתו לומר
בן אלה ולומר שם אברהם
שם אברהם עליו השלום
והוא שם אברהם שמואל
שם אברהם שמואל
בן אברהם שמואל
בן אברהם שמואל
בן אברהם שמואל

Handwritten text in Hebrew script on a piece of aged, torn parchment. The text is arranged in several lines, with some characters appearing to be in a different script or dialect. A red rectangular box highlights a specific section of the text in the upper middle part of the document.

בשבעה בן דוד ודוד

סיכום: כיצד לומדים היסטוריה?

- שילוב בין מקורות ראשוניים למקורות משניים. אנו נעדיף את המקורות הראשוניים כיוון שאלו יותר קרובים לאירועים, ולכן רוב הסיכויים שיהיו אמינים יותר למה שקרה באמת.
- בכל מקור (ראשוני או משני) נשאל את עצמנו:
 1. מהיכן המקור? ראשוני או משני? היכן התגלה?
 2. מה המקור הזה מספר לנו?
 3. מה אנו יכולים ללמוד ממנו על האירועים ההיסטוריים?